

לזיכרו של יובל

עקירתו של יובל מן החיים, המעט שתשרה אבל לא-נוחם על עצם מותו ועל נסיבות מותו, תעורר גם עצב רב ומחשבות נוגות על פרשת חייו, רבת הצער והסבל, שרק הקרובים בלבד ידועה.

תעלה עתה לעיני דמותו מלפני 8 שנים, בהיותו תלמיד בכתה ו' והיה לי איתו מגע קרוב, יום-יומי, במשך שנת לימודים שלמה. הרמה הממוצעת של בני כתתו היתה למעלה מבינונית. נמצאו ביניהם נערים ונערות לא מעטים מחונני כשרון, נבוני דעת ומעמיקי הבנה, ואחדים מהם אף בעלי שקידה ותאבי דעת. יובל נמנה עם המוכשרים בכתה. ואולם, את יובל כישרונו המבורך, שהיה ראוי לו, ללא ספק, לא זכה פעמים רבות לקצור, בכל אופן לא באותה מידת ההנאה והשמחה כשאר חבריו המוכשרים. נער חריף, מהיר תפיסה ובעל הברקות מהירות היה ואילו גודל חריפותו ומהירות הברקותיו נשאוהו לרוב אל על והרחק הרחק ועקרוהו לא אחת ממעמד רגליו על פני האדמה המוצקה, עליה התהלכו שאר חבריו איתנים ובטוחים. ידיעת הלימודים הפשוטה והרגילה, שנתבעה ממנו לדעת ואשר ניתנה על נקלה להשיגה, נפלטה לא אחת, בשל חריפותו ומהירות מחשבותיו, ממוחו, כנשמטת מדעתו בדרך רחפו העליון. דומה שהפשוטות והרגילות נראו לעיניו כה קטנות ונעדרי-חשיבות עד שלא נתן כלל את דעתו עליהן. ועל כן קרה לא אחת ותשובותיו לשאלות המורים, אם כי היו יפות פיקנטיות לכשעצמן, לא השיבו תמיד על העניין הנדרש. וכשהעמידוהו על כך נעץ עיניים תמהות ומבטי צער דוממים, כמשיב ואומר: לכגון דא לא נתתי כלל את לבי....

וכדרכו בלימודים היתה דרכו בחיי היום יום. אותו צירוף המעשים והתנהגויות הרגילים והפשוטים, הקובעים את מקומו ואת עמדתו של הנער כאדם מבוגר, בחיי החברה – עליהם החליק במהירות חפזו וישאר עומד לבדו מבודד מעבר להם.

פעמים רבות נראה יובל בעיני כאחד משרידי המוח היהודי שבדורות הקודמים, אשר ידעו לעקור הרים בנשימה אחת ולטחנם זה בזה, מרחף כמוהם בעולמות עליונים וכמוהם מזור – דעת וחסר מנוחה. תכונותיו אלה עוררו בקרבי הערכת יקר וכבוד רב לו ואף רחשי חיבה... ואולם כשאר מוריו, לא יכולתי עם זאת להיות מרוצה מהן. נאמן לתכלית ההוראה, כמורה, ודורש טובת התלמיד, תבעתי ממנו רק את הפשוט ואת הרגיל: היות כאחד הנערים ולא יותר. אך תביעה זו היתה קשה מיכולתו למלאותה. כך נסינו תמיד, המורים, לשים את נפשו ואת מחשבתו בלכפות עליו דרך מחשבה והתנהגות שנמצאה בניגוד לתכונותיו ורק הביאה אותו להתנגשויות עם מוריו ואת עצמו – לסיבוכים ולסיכסוכים נפשיים קשים ועמוקים, רבי סבל ומצוקה.

ואולם, אם אנו המורים, ידענו להעריך את יתרונותיו הנעלים והכרנו את סבלו הפנימי הקשה ויחד עם תביעותינו גם עודדנוהו מפעם לפעם – הרי בעיני חבריו אשר רק את הנגלות ראו לעיניהם, נראה אך מוזר ותימהוני. ככה התנהלו מעגלות חייו ברוב ימיו בסבל, בצער, בבדידות, בהתנגשויות חמורות ובחוסר סיפוק מעצמו.

יובל היקר, טהור-הנפש ובר-הלבב, האמנם הכשילוך יתרונותיך הנעלים? כה יכאב הלב למותך וכה ירבו הצער והכאב לחייך רבי המצוקה. אך מתוך כור-סבלך ומותך יעלה זוך זיכרך הבלתי נמחה מן הלב.

מ. שמואלי